

KRUH – KLUB SENIORŮ MUZEA BRNĚNSKA

Monika Mikulášková

Muzeum Brněnska nabízí svým návštěvníkům pestrou paletu aktivit a možností, jak s institucí a jejími sbírkami interagovat. Jednou z nich je již několik let i Klub seniorů KRUH. Následující text přibližuje okolnosti vzniku klubu, inspirační zdroje a cíle, jichž se snažíme prostřednictvím jeho činnosti dosáhnout.

KRUH vznikl v roce 2019 z podnětu Evy Hofírkové, knihovnice v Památníku písemnictví na Moravě, jedné z poboček Muzea Brněnska. V rámci dalšího profesního vzdělávání, konkrétně základního kursu Školy muzejní propedeutiky Asociace muzeí a galerií České republiky, zpracovávala závěrečnou práci, v níž popisovala právě možnost založení podobného klubu ve své domovské instituci. Poté se spojila s autorkou této zprávy, muzejní pedagožkou Muzea Brněnska, a společně diskutovaly možnosti převedení této ideje do praxe instituce. V této části přípravy projektu byly stanoveny základní charakteristiky, které by měl klub seniorů splňovat.

Aby byl projekt dlouhodobě udržitelný a zároveň bylo podpořeno formování identity Muzea Brněnska jako celku směřem k veřejnosti, nebylo možné založit klub pouze na jedné pobočce, byl

tudíž dedikován ke zprostředkovávání muzejních kontextů pro celou instituci. Z důvodu dopravní dostupnosti a širokého potenciálního publika byla jako místo konání prvních setkání vybrána pobočka Vila Löw-Beer v Brně s tím, že bylo již od počátku jasné, že výhledově budou součástí programu cesty kurátorů a sbírkových předmětů z jiných poboček na místo konání i výjezdy na ostatní pracoviště Muzea Brněnska. Druhou kýženou charakteristiku vyjadřuje zvolený název klubu – KRUH. Klub je totiž primárně koncipován nikoliv jako možnost navštívit frontální přednášky, jichž moravská metropole nabízí dostatek. Jeho zásadní součástí je komunikace mezi účastníky, diskuse, sdílení vzpomínek, zážitků a myšlenek. Sbírkové předměty, zvolená témata a informace povolaných odborníků z řad muzejních kurátorů slouží v klubu jako evokační a motivační prvky právě k realizaci následné společné promluvy, diskuse, v níž si jsou účastníci rovni. Třetím charakteristickým znakem bylo propojování témat, která nabízejí sbírky, s každodenním životem či jinak vyjádřeno: Hledali jsme a hledáme témata, která jsou stále živá a smysluplná napříč generacemi a u nichž se dá očekávat, že

bude pro účastníky poměrně snadné se k nim vyjádřit. V neposlední řadě jsme se snažili vytvořit neformální prostředí, v němž bude členům klubu příjemné sdílet své myšlenky a být aktivní.

Co se týká praktičtějších aspektů organizace klubu, jeho činnost je vždy rozdělena na jarní a zimní semestr, s přestávkami v lednu, únoru, červenci a srpnu. Zájemci si mohou zvolit platbu členství na celý rok, nebo na jeden semestr. Setkání se odehrávala a odehrávají vždy jednou měsíčně ve středu odpoledne.

Členská základna klubu prošla v průběhu let určitými proměnami: V prvním běhu se do něj zapojilo do deseti účastnic, bylo tak možné vybudovat pevnější vazby mezi organizátory klubu a účastníky a zároveň provoz klubu vyzkoušet s menší skupinou. Témata prvních setkání, která probíhala od září do prosince roku 2019, byla například *Zahrada a zahrádka*, *Rodinné bydlení*, *Móda včera a dnes* nebo *Cestování a dovolené*. Stejně jako všech dalších aspektů muzejní práce, ani provozu klubu se nevyhnula omezení spojená s šířením nového typu koronaviru. Činnost klubu byla v tomto období zcela pozastavena i s přihlédnutím k tomu, že členové klubu patřili k nejvíce ohroženým skupinám. Ke znovuoobnovení činnosti došlo proto až na podzim roku 2021, v této době se do organizace klubu zapojila Hana Sedláčková, historička, správkyně depositáře v Muzeu ve Šlapanicích. Nahradila iniciátorku klubu Evu Hofírkovou, která odešla na rodičovskou dovolenou.

Obnovení činnosti klubu se setka- lo s velkým zájmem. Ještě před začátkem covidové krize se podařilo značně navýšit členskou základnu pomocí propagace klubu u posluchačů univerzity třetího věku v Brně a naprostá většina z těch, kteří si sice podali přihlášku, ale neměli poté možnost se aktivit klubu účastnit, na podzim roku 2021 přišla, aby se znovu zapojila. V době přípravy tohoto článku navštěvovalo klub pravidelně okolo 25 členů. Jak se ukazuje, sbírkové fondy a odborná činnost poboček Muzea Brněnska nabízejí nevyčerpatelnou zásobu témat, která mohou sloužit jako podklad pro zajímavou a obohacující diskuzi. V rámci výjezdů z Vily Löw-Beer v Brně jsme již měli možnost navštívit Muzeum ve Šlapanicích a Památník písemnictví na Moravě, v nejbližším semestru plánujeme výjezd do Muzea v Ivančicích a v těch následujících chceme postupně navštívit všechny pobočky muzea. Mezi okruhy, které jsme po znovuoobnovení vybrali, byla například témata *Svatby a veselky* nebo *Plesy, kluby, vinárny*. Vzhledem ke zmíněnému počtu aktivních členů klubu aktuálně nepřijímáme nové členy, aby bylo stále možné zachovat diskusní charakter setkávání. V budoucnu zvažujeme možnost založení paralelní skupiny, abychom, pokud to dovolí personální a provozní možnosti instituce, mohli uspokojit všechny zájemce.

Krátkou poznámku si jistě zaslouží i aspekt práce se seniorským publikem, který bývá často zdůrazňován a který

je platný i v našem případě. Prostřednictvím diskuzí v klubu se kurátorům daří získávat nové informace (například pro připravované prezentační projekty) a členové klubu se také často stávají dárči předmětů do sbírek poboček muzea. Aktivita tak představuje přínos pro instituci i v dalších oblastech muzejní práce.

Seniorské publikum patří mezi významné cílové skupiny většiny muzeí nejen v České republice. Prostřednictvím našeho projektu jsme se snažili doplnit nabídku muzea o specifickou službu a taktéž reagovat na

potřeby seniorského publika, jejichž naplnění bylo vetkáno do charakteristik našeho klubu. Zejména se jedná o potřeby související se socializací, komunikací a vzděláváním, založeném na základech pedagogického konstruktivismu. KRUH zároveň představuje příklad toho, jak mohou projekty vyvěrající z dalšího profesního vzdělávání reálně rozvíjet praxi v domácí instituci participantů a také jeden z příkladů toho, jak lze pracovat se segmentem publika, jehož význam v evropských muzeích vzhledem ke stárnutí populace v příštích letech jistě poroste.